

„Spune inimioară, spune“ de Elly Roman

totuși o anumită suplețe în ceea ce privește repri-zele, pregătite printr-un *calando* de bun gust. Este adevărat, cu deosebire în *Menuet*, Kurt Wöss a accentuat anumite cezuri, anumite respirații, puțin mai susținute decît cele cu care sintem deprinși noi, dar lucrul nu a displicut. *Presto* final a fost susținut cu un nerv și o vigoare de-a-dreptul juvenile, simfonia încheindu-se cu strălucire. Dar nu am putea spune că interpretarea a avut ceva cu totul specific... austriac. A urmat apoi, interminabila a VIII-a, „Tragica“ de Bruckner (o oră și 20 de minute !) Ea cere multă abnegație din partea orchestrei, a publicului, a dirijorului... și toți au dovedit-o. Lucrarea cuprinde unele pagini sumbre, frămîntate. Ca o notă dominantă, Kurt Wöss a dat o interpretare romantică lucrării, reliefînd elementele tematice de o mare melodicitate dar care prin repetarea lor, uneori obstinată, ca de exemplu în scherzo, sfîrșesc Prin a da ascultătorului un sentiment de sațietate. Sînt unii brucknerieni convinși care ascultă cu evlavie, cu ochii închiși, aceste reluări interminabile și dezvoltări oțioase... Mărturisim că nu facem parte dintr-e aceștia. Am ascultat însă Simfonia cu resemnare și cu satisfacția la gîndul că astăzi nu mai este epoca, din fericire, a eșafodării unor asemenea imense construcții sonore cu repetiții plicticoase și că lucrări de valoare crucială ca acelea ale lui Webern, care au zguduit din temelii componistica tradițională, durează doar cîteva minute. Între stilul simfonic umflat, prolix, și cel concis, sintetic, avem dreptul să-l preferăm pe cel din urmă. Dar, mă rog, libertatea alegerii e deplină. Kurt Wöss a imprimat simfoniei bruckneriene un caracter deseori solemn, uneori eroic, dramatic și monumental.

Celălalt concert a cuprins din nou simfonia „Oxford“ precum și un întreg program de muzică simfonică ușoară, exclusiv vieneză. După gigantismul brucknerian, valsurile și polcile straussiene au fost ca o compensație, o adevărată desfătare pentru toți iubitorii acestui gen melodos, lejer și picant.

Uvertura la „Liliacul“, construită liber pe unele motive principale ale operetei a generat din capul locului atmosfera de voieșie în care avea să se desfășoare întreg programul părții a doua a concertului. Desigur inspirația melodică a lui Joseph Strauss nu s-a ridicat totdeauna la nivelul celei a lui Johan Strauss — ca de pildă în „Sunetul sferelor“ (Sphärenklänge). Dar ce ritm admirabil, valsant, s-a priceput să-i imprime dirijorul Wöss; ce rubato-uri savuroase care să facă așteptate, ca o deslegare, revenirile acelu *tempo giusto* specific.

Juvenilitatea dirijorului învingea cu ușurință uimitoare anii care i-au argintat complet părul și un bun exemplu de tinerețe dirijorală ne-a oferit în celebra polcă „Tritsch-Tratsch“, apoi în „Polca pizzicato“ redată de Filarmonica noastră cu nerv și cu o reală virtuozitate. Iar cînd a venit *Dunărea albastră* atunci dirijorul, în elanul său irezistibil, a luat vioara din mîna unuia dintre interpreții din orchestră pentru a cînta și conduce totodată, în cel mai bun stil vienez de odinioară, nemuritoarele valuri sonore care s-au revărsat melodos în sala Ateneului...

A fost o încheiere, a stagiunii, de mare strălucire și de entuziasm general,

Notorietatea lui Elly Roman, la noi și peste hotare, i-au făcut-o îndeosebi bucățile sale de muzică ușoară. Dar compozitorul a abordat, de mai bine de un sfert de veac, și muzica de teatru, creînd operete, comedii și legende muzicale. Pentru că stagiunea care s-a încheiat a fost deschisă cu ultima sa creație de acest gen „Spune inimioară, spune“, vom arăta din capul locului că spectacolul s-a bucurat de succes, Teatrul de operetă reprezentînd lucrarea de treizeci și cinci de ori.

Compozitorul și-a îndreptat, de data aceasta, atenția asupra unuia din înaintașii poeziei românești, din veacul al XVIII-lea, Enăchiță Văcărescu, a cărui viață de cărturar și de om politic dar care „era — cum spune G. Călinescu — și un om libovnic și a avut trei soții“ se preta foarte bine la un subiect de operetă. Libretul realizat de Viorica Arghirescu și Radu Costăchescu, ale căror calități literare sînt cunoscute, a fost distins cu o mențiune cu prilejul concursului organizat de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă. Și fapt este că autorii s-au priceput nu numai să plaseze acțiunea în epoca respectivă dar să și contureze personajele, să dea relief patriotismului luminat al lui Enăchiță Văcărescu, păstrător al limbii strămoșești și al culturii autohtone, fără a neglija nici momentele de umor atît de necesare într-o operetă și care au fost realizate cu picanterie și distincție. Accentul principal cade pe lupta lui Enăchiță Văcărescu împotriva tendințelor grecizante ale domnitorilor importați din Fanar, printre care și Alexandru Moruzzi, care pînă la urmă este și îndepărtat de la tron. Bine-nțeles, în spirit operetistic, acțiunea este întretesută și cu avatarurile sentimentale ale lui Enăchiță Văcărescu în care se înscriu Doamna Zoe, Maria, Ecatrina.

Cu o intuiție justă a situațiilor și cu talentul său de melodist, Elly Roman a reușit să facă o muzică întru totul adecvată, complexă, în care aflăm cîtece pe temeiul versurilor poetului intrate în antologiile noastre ca : Amărită turturea / Cînd rămîne singurea/Căci soția și-a răpus/Jalea ei nu e de spus/sau/„Spune inimioară, spune“/Ce durere te răpune ?/Arată ce te muncește, /Ce boală te chinuiește ?/Fă-o cunoscută mie,/Ca să-ți caut dohtorie.// Intonațiile sînt apropiate pe cît s-a putut de caracterul melismatic, oriental, al muzicii din epoca respectivă. Altele sînt folclorice, după cum pot fi aflate și cele ale muzicii ușoare, pe alocuri, contemporane. Calitatea orchestrației lui Cornel Popescu a adăugat un element pozitiv în plus muzicii îndeosebi sub raportul coloritului. Conducerea Teatrului de Operetă a încredințat direcția de scenă lui George Zaharescu. Disponibilitățile acestui artist cultivat pe care am avut prilejul să-l apreciem mai de mult, la Iași, au imprimat spectacolului elementele de loc, de epocă și de atmosferă care să-i confere cît mai multă autenticitate. Contribuția scenografului Gheorghe Dorosenco s-a afirmat în înlăturarea acelu balast al decorurilor care deseori împovărează un spectacol, mobili-

zind astfel artificios atenția către elemente scenice de ordin exterior acțiunii.

Maestra de balet Adriana Dumitrescu a izbutit să rezolve momente coregrafice de mare diversitate, de la dansurile orientale și de paparude pînă la unele dansuri românești, și clasice, de salon. Conducerea muzicală energică, vie, suplă a dirijorului Mircea Ionescu a imprimat un ritm fluent spectacolului.

Ca de regulă fiecare rol s-a bucurat de două și chiar trei distribuții, împlinite cu eficiență de artiștii putem spune consacrați ai teatrului. Fiecare interpret ar avea dreptul la o cronică specială. Din motive de spațiu ne vom limita doar la citirea acestora, citare pe care o facem, fără discriminare, cu plăcere: Enăchită Văcărescu (Cornel Rusu, Eugen Savopol), Doamna Zoe (Adriana Codreanu, Valeria Rădulescu, Lucia Roic), Maria (Lilli Dușescu, Cleopatra Melidoneanu, Ștefi Pîrvulescu), Pitulicea (Mireille Constantinescu, Valli Niculescu), Bălașa (Mia Chirilescu, Lia Turovski), Ecaterina (Constanța Cîmpeanu, Daniela Voicu), Moruzzi (Gabriel Gheorghiu, Iancu Groza), Louis (Toni Buiacici, Ion Dinu), Marinaș (Virgil Bojescu, George Hazgan), Ianulis (Silviu Gurău, Ștefan Teodoriu), Dudescu (Nicolae Popescu, Tiberiu Simionescu), Pană (Emil Tibrin, Anton Vișan), Manolache (Ion Cumpănașu, Teodor Silvestru), Alekakis (Constantin Mihăescu), Moș Ion (Aurel Grămescu, Paul Obogeanu). Solista dansului oriental: Andreea Constantinescu.

Este neîndoios că reluarea, în stagiunea viitoare, a operetei „Spune inimioară, spune“ va fi înfăptuită cu tot ceea ce va reprezenta o revizuire complimentară, generală, în măsură să situeze spectacolul pe o treaptă și mai înaltă.

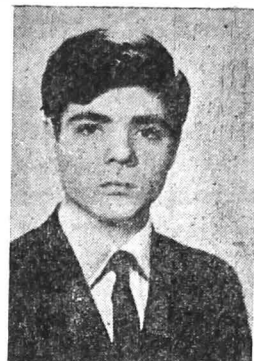
J.-V. PANDELESCU

Clubul „Prietenilor muzicii“

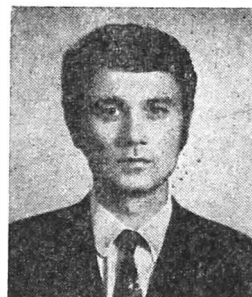
La Clubul Uzinelor Republica, în ambianța atât de caldă a adevăratei afecțiuni pentru muzică, s-a desfășurat în încheierea celui de al doilea an de activitate a Clubului Prietenilor Muzicii Românești un dialog neobișnuit. Nu numai pentru că cei care s-au prezentat la Concursul cu public „Recunoașteți melodia, recunoașteți tema“ erau dintre cei mai tineri care au urmărit întîlnirile cu muzicologii și compozitorii, organizate de Uniunea compozitorilor. Argumentul ineditului consta în faptul că această confruntare de opinii, verificare de cunoștințe, însemna totodată un rezultat concret al muncii depuse timp de doi ani. Juriul compus din cîteva personalități ale vieții muzicale românești (Dr. Vasile Tomescu, Laurențiu Profeta, Felicia Donceanu, George Grigo-

Cristina Scurei

Ion Dragne

Anton Codrescu

riu, Mișu Iancu, Ion Chioreanu, Zaharia Popescu), nu a avut dificultatea de a aduna răspunsuri mai mult sau mai puțin exacte ci de a alege între răspunsuri de deosebită valoare, pentru a desemna cei trei tineri care au reușit să învingă. A recunoaște fragmentele tematice, suficient de dificile pentru oricare meloman, a alcătui fișe de creație în legătură cu compozitori români contemporani — George Enescu, Ioan Chirescu, Radu Șerban —, iată probe edificatoare pentru modul în care au fost asimilate cunoștințele primite. Mai bine zis, pentru felul în care asemenea cunoștințe, la care se alătură audițiile muzicale periodice din cadrul Clubului, au devenit un bun spiritual al tineretului muncitor. Cei trei „învingători“ nu reprezintă în acest sens o excepție, ci confirmă interesul de care se bucură muzica românească, justifică valoarea inițiativei Președintelui Uniunii compozitorilor, pentru organizarea unei asemenea forme de legătură cu marele public. Îi amintim în încheierea acestei consemnări pe filatoarea *Cristina Scurei* (de la F.R.B.) — premiul I —, muncitorii *Ion Dragne* — premiul II și *Anton Codrescu* — premiul III — (de la Uzinele „23 August“), pentru a sublinia încă o dată cât de prețioasă apare oricărui muzician victoria într-un asemenea concurs, ce reeditează tradiția „maestrilor cîntăreți“. Pentru asemenea îndrăgostiți de muzică, și pentru mulți alții la fel ca ei, orice efort din partea compozitorilor noștri nu este mai presus de noblețea idealului unei arte închinată omului de azi.

GR. CONSTANTINESCU